

SOCJOLOGIA PRAWA

Wykład dla stacjonarnych oraz wieczorowych studiów prawa
Wiosna 2019

INFORMACJE WSTĘPNE

Podstawowym zadaniem kursu z socjologii prawa jest zaznajomienie studentów ze społecznym kontekstem prawa: jego obowiązywania, tworzenia, stosowania prawa i przestrzegania. Dokładniej, kurs ma następujące cele:

- uzyskanie przez studenta wiedzy na temat głównych problemów socjologii prawa i społecznych uwarunkowań funkcjonowania prawa;
- wyrobienie umiejętności analizy społecznych warunków i konsekwencji działań prawnych;
- nabycie kompetencji dostrzegania, rozumienia i komunikowania złożonych związków między prawem a jego społecznym otoczeniem.

Powyższe cele realizowane są podczas zajęć wykładowych i ćwiczeniowych. Studenci zobowiązani są do obecności na ćwiczeniach, a także wcześniejszego przygotowywania się do zajęć (lektura zadanego materiału) oraz aktywnego w nich uczestnictwa. Zgodnie z uniwersyteckim zwyczajem i obowiązującym regulaminem studiów, udział w wykładach nie jest obowiązkowy. Zachęcam jednak studentów do uczestnictwa także w spotkaniach wykładowych, co powinno umożliwić właściwe opanowanie materiału i przygotowanie się do egzaminu. Proszę o punktualne przychodzenie zarówno na wykłady, jak i na ćwiczenia.

ZASADY EGZAMINU

1. Egzamin ma formę pisemną i składa się z trzech pytań opisowych.
2. Zakres materiału do egzaminu obejmuje treści z wykładu oraz treść wybranych tekstów omawianych na zajęciach ćwiczeniowych, zgodnie z podaną niżej listą.
3. Do poszczególnych tematów wykładów podana została literatura podstawowa lub uzupełniająca. Literatura podstawowa obejmuje materiał obowiązujący do egzaminu; literatura uzupełniająca służy ewentualnemu poszerzeniu wiedzy studenta i może być wykorzystana w ramach odpowiedzi na egzaminie.
4. W odpowiedziach na pytania egzaminacyjne oceniane będą w szczególności (kolejność wg ważności): wiedza przedmiotowa, sposób argumentowania, klarowność formułowania tez, logiczna struktura odpowiedzi, estetyka pracy.

HARMONOGRAM WYKŁADÓW

22.02	Wprowadzenie do kursu. Przedmiot i rozwój socjologii prawa.
	Literatura podstawowa
	<ul style="list-style-type: none"> • Lidia Rodak, Socjologia prawa, w: J. Nowacki, Z. Tobor, <i>Wstęp do prawoznawstwa</i>, wyd. 5, Warszawa: Wolters Kluwer 2016 • Kojder, Cywiński 2013: Socjologia prawa w Polsce: rozwój idei i instytucjonalizacja; Prawo intuicyjne; Prawo żywe
	Literatura uzupełniająca
	Adam Podgórecki, <i>Zarys socjologii prawa</i> , Warszawa: PWN 1971, rozdział „Socjologia prawa w Polsce i na świecie”.
01.03	Projekt badawczy w socjologii prawa. (Na przykładzie badań Adama Podgóreckiego nad prestiżem prawa).
	Literatura podstawowa
	Kojder, Cywiński 2013: Metody badawcze; Prestiż prawa
	Literatura uzupełniająca
	<ul style="list-style-type: none"> • Adam Podgórecki, <i>Prestiż prawa</i>, Warszawa: PWN 1966, rozdział 2.1. i 2.4. (s. 31-33, 144-159) • Kojder, Cywiński 2013: Postawy wobec prawa • Anthony Giddens, <i>Socjologia</i>, Warszawa: PWN, wyd. różne. Rozdział 20 „Socjologiczne metody badawcze”
08.03	Socjologiczna teoria prawa (na przykładzie teorii prawa responsywnego). Część I: podstawy teorii.
	Literatura podstawowa
	Kojder, Cywiński 2013: Prawo responsywne
	Literatura uzupełniająca
	Maciej Pichlak, <i>Refleksyjność prawa. Od teorii społecznej do strategii regulacji i z powrotem</i> , Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2019, rozdz. III
15.03	Socjologiczna teoria prawa (na przykładzie teorii prawa responsywnego). Część II: zastosowania praktyczne.
	Literatura uzupełniająca
	<ul style="list-style-type: none"> • Ewa Kustra, <i>Władczy oraz negocjacyjny typ tworzenia prawa. Szanse i zagrożenia</i>, <i>Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny</i> 1994, LVI(4), s. 23-30. • Mateusz Stępień, <i>Responsywna administracja publiczna</i>, Toruń: Wyd. Adam Marszałek 2008. • Marek Zirk-Sadowski, <i>Transformacja prawa podatkowego a jego wykładnia</i>, „<i>Kwartalnik Prawa Podatkowego</i>” 2004, nr 4, s. 9–20. • Maciej Pichlak, <i>Refleksyjność prawa. Od teorii społecznej do strategii regulacji i z powrotem</i>, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2019, rozdz. V.3.

22.03	Edukacja prawnicza jako przedmiot badań socjologii prawa.
	Literatura podstawowa
	Literatura uzupełniająca
	<ul style="list-style-type: none"> • Adam Czarnota, Michał Paździora, Michał Stambulski, <i>Nużęca konieczność. Powody podjęcia i ocena studiów prawniczych na WPAE UWr</i>, raport z badań, Wrocław: CLEST - Chiazm 2019 • Adam Czarnota, Michał Paździora, Michał Stambulski, <i>Ukryty program w edukacji prawniczej</i>, Krytyka Prawa 2018, Tom 10(2) • Michał Stambulski, Wojciech Zomerski, <i>Nużący rytuał. Aplikacja adwokacka i radcowska w Polsce</i>, raport z badań, Wrocław: CLEST - Chiazm 2019
29.03	Spółczesność i jego prawo.
	Literatura podstawowa
	Anthony Giddens, <i>Nowoczesność i tożsamość</i> , Warszawa: PWN 2001, s. 21-33 („Kilka ogólnych uwag o nowoczesności; Lokalizacja, globalizacja i transformacja życia codziennego”)
	Literatura uzupełniająca
	<ul style="list-style-type: none"> • Jerzy Szacki, <i>Historia myśli socjologicznej. Wydanie nowe</i>, Warszawa: PWN 2004, rozdział 3(1) „Czym było oświecenie” • Jürgen Habermas, <i>Filozoficzny dyskurs nowoczesności</i>, Kraków: Universitas 2005, wykład 1 „Nowoczesność: świadomość czasów i szukanie pewności w samej sobie” • Anthony Giddens, <i>Konsekwencje nowoczesności</i>, Kraków: Wydawnictwo UJ 2008, rozdział 1 i 2 • Adam Sulikowski, <i>Współczesny paradygmat sądownictwa konstytucyjnego wobec kryzysu nowoczesności</i>. Wrocław: Wydawnictwo UWr 2008, rozdział 1
22.03	Temat wykładu zostanie ustalony w późniejszym czasie
	Literatura podstawowa
	<i>Brak</i>
	Literatura uzupełniająca
	<i>Do ustalenia</i>

Kojder, Cywiński 2013: Andrzej Kojder, Zbigniew Cywiński (red.), *Socjologia prawa. Główne problemy i postacie*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2013

WYKAZ TEKSTÓW OMAWIANYCH PODCZAS ĆWICZEŃ, OBOWIĄZUJĄCYCH DO EGZAMINU

1. Jacek Kurczewski, *Prawem i Lewem. Kultura prawna społeczeństwa polskiego po komunizmie*, „Studia Socjologiczne” 2007/2
2. Piotr Trudnowski, *Szaleństwo produkcji prawa trwa*, <http://jagiellonski24.pl/2017/07/27/szalenstwo-produkcji-prawa-trwa-5-pomyslow-jak-je-zatrzymac/>
3. Krystyna Daniel, *Kryzys społecznego zaufania do sądów*, „Studia Socjologiczne” 2007/2
4. Stanisław Burdziej, *Sprawiedliwość i prawomocność. O społecznej legitymizacji władzy sędziowskiej*, Toruń 2017, Wstęp + Rozdz. 3 (s. 7-13; 103-135)
5. Grażyna Skąpska, *Od „legalnej rewolucji” do kontrrewolucji. Kryzys konstytucjonalizmu liberalno-demokratycznego w Polsce*, „Przegląd Prawa i Administracji” 2017, Tom CX
6. Katarzyna Chajbos, *Praca emocjonalna w zawodzie sędziego*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2013/1.

PROWADZĄCY

Dr Maciej Pichlak

Katedra Teorii i Filozofii Prawa

<https://prawo.uni.wroc.pl/user/12147>

maciej.pichlak@uwr.edu.pl